

EL PAÍS

QUADERN.

UN PAÍS DE PARAULES

Renàixer de les cendres

El seu darrer llibre concentra les virtuts de la poesia de Manuel Rodríguez-Castelló

FRANCESC CALAFAT | 19 FEB 2014 - 21:04 CET

Archivado en: Literatura catalana Libros Literatura Cultura

Manel Rodríguez-Castelló, des del 1978, any en què va guanyar el premi Vicent Andrés Estellés amb *La ciutat del tràngol*, amb la publicació de vuit llibres ha elaborat una veu ben personal. La seua obra es va dirigir progressivament, amb un fort nervi vital, cap a l'exuberància verbal, l'obertura semàntica del vers i l'exploració formal, com es pot veure en *De foc i danses* (1987), *L'acròbata dels ponts* (1989) –segurament un dels seus títols més emblemàtics–, i *Erosions* (1994). La combinació i alternança de la tendència a l'abstracció amb el gust per les coses concretes arriba a punts de maduresa lírica en *Humus* (2003), on l'autor obri la seua mirada a la barbàrie humana a través d'una cantata sobre l'horror dels diversos conflictes bèl·lics produïts a Europa al llarg del segle XX. La consciència de les catàstrofes i la urgència d'una actitud crítica davant la realitat i un present erosionat i devastat és constant des de llavors en els seus versos, unes vegades d'una manera directa, unes altres de manera implícita. En *Lletra per a un àlbum* (2005) el poeta se centra en bona part en la memòria de les etapes vitals de la infantesa i de la joventut i en l'àmbit dels afectes familiars amb l'objectiu d'indagar en el món interior i en la identitat personal. En aquesta introspecció lírica, l'autor depura el seu estil, amb un vers més equilibrat aconseguit sovint a través d'un aprofundiment en l'àmbit reflexiu i de l'elaboració d'una sensualitat a partir de la matèria i d'escenes quotidianes.

En *Estranyament*, poemari guanyador del premi Ausiàs March de Gandia, el lector trobarà concentrades les virtuts de la poesia de Manuel Rodríguez-Castelló. Tot i que no és un llibre unitari, ja que reuneix materials dels darrers anys, està ordenat en un conjunt ben coherent i, com acabem d'apuntar fa un instant, hi podem llegir poemes i versos d'altura notable. El títol, d'entrada, és ben suggestiu, perquè indica, entre altres coses, estranyesa, sorpresa, allunyament... Colp vital i distanciament, agafats de la mà, condueixen a reflexionar i a bastir el propi univers poètic i una visió sobre les coses. En una obra d'intenció variada, els al·licients són múltiples. Veurem poemes dedicats a moments concrets, una *suite* que gira al voltant dels lligams amb els fills, amb la consciència que la vida amb la mort dels familiars i l'arribada dels fills es topeta amb vida com una carretera de doble sentit: un d'arribada i altre de comiat. Però podrem observar que els poemes de l'escriptor d'Alcoi són travessats per la vivència de "la matèria amarga del temps", "per l'infern quotidià dels malsons" personals i socials. Amb tot, aquesta comprovació no paralitza l'autor i ni el du a recrear-se en la lamentació permanent ni en el ploriqueig; més aviat tracta de fer-los servir com a estímuls d'un nou impuls. Així, en l'esfera social, cal el crit i l'acció crítica: "no temeu ser flor d'un dia / mentre sembreu els vents de llavor insurrecta". En el cercle personal, els homes s'adonen dels fracassos, de la "inanitat dels dies", de les desesperances, però "com cada dia comença" un "viatge" diferent, trauen forces de les misèries acumulades, de les ferides patides. Per aquest motiu, "l'amor naix en el llot de les paraules". La vida es perpetua i renaix en cada batec pel fet que els humans puen "nous ecos" en l'obsessió de pensar els errors comesos i els abismes entrevistos, perquè entre el viscut i el pensat, entre l'espera i el desig "hi ha el parèntesi que és el pàlpit de l'ésser". En l'aventura dels dies, el record i el somni són els exercicis constants que enforteixen l'"ànsia" i neutralitzen la malenconia i la recança. En el bastiment de l'horitzó personal, té un pes clau el llenguatge, la literatura, que ajuda la persona a dibuixar el seu perfil, ja que li permet "forjar la

forma del sentit / amb el sentit de la forma”.

En *Estranyament* descobrirem més matisos del que hem apuntat, però confiem que les paraules dites puguen servir d'orientació per a acostar-se a un llibre de versos ben modulats, d'una musicalitat orquestrada amb naturalitat que cerca colpir el lector amb emocions i intensitats.